

VİZYON BELGESİ

DOĞU AKDENİZ PROGRAMI

2023-2025

“Doğu Akdeniz’de Güvenlik”

Milli Savunma ve Güvenlik Enstitüsü
National Defence and Security Institute

TASAM
TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

DOĞU AKDENİZ PROGRAMI

2023-2025

“Doğu Akdeniz'de Güvenlik”

VİZYON BELGESİ (TASLAK)

DOĞU AKDENİZ PROGRAMI

“Doğu Akdeniz'de Güvenlik”

(2023-2025, İstanbul)

Kuzey Afrika, Orta Doğu, Anadolu, Balkanlar ve Batı Avrupa'ya mücavir olan Akdeniz bölgesi modern öncesi dünya tarihinin yazıldığı temel coğrafi alandır. Antik Yunan, Roma, Eski Mısır ve Osmanlı gibi medeniyetler Akdeniz'in sağladığı jeopolitik imkanlar sayesinde filizlenmiş ve yaşamışlardır. Üretimin Çin ve Hindistan başta olmak üzere Doğulu ülkelere kaydığı günümüzde ise Akdeniz'in geleceği için yeni fırsatlar ve riskler oluşmuştur.

21. yüzyıl başında, enerji piyasalarının ihtiyaç duyduğu ham petrolün yaklaşık %98'i, BM kaynaklarına göre ticari yüklerin %90'ı deniz yolları üzerinde taşınmaktadır. Deniz ulaştırması bugün dünya ekonomisine yaklaşık 500 milyar dolarlık katkı sağlamakta ve %30'u Akdeniz havzası rotaları üzerinde seyir etmektedir. Akdeniz yüzölçümünün dünya denizlerinin yaklaşık %1'i olduğu düşünülürse Doğu Akdeniz'in jeostratejik önemi ve uluslararası mücadelenin ölçüsü gözler önüne serilmektedir.

Hâlihazırda Akdeniz'e mücavir ülkeler arasında en önemli sorun ülkeler arasındaki gelişmişlik farkı ve gelir dağılımı eşitsizliğidir. Bölge halklarının önemli bir bölümü siyaseten kendilerini ifade etmekten yoksundur. Bu da terörizm, kaçak göç, insan kaçakçılığı ve uyuşturucu kaçakçılığı başta olmak üzere çok sayıda güvenlik sorununa neden olmaktadır. Ayrıca, Bölge'deki ekonomik aktivite büyük ölçüde birkaç zengin ülke ile Bölge dışı ülkeler arasında gerçekleşmektedir. Oysa sadece Akdeniz'in sunduğu elverişli ulaşım imkanlarının değerlendirilmesi bile, bölgesel ekonomik ve siyasi ilişkiler için çok ciddi bir katma değer sağlamaya adaydır. Akdeniz'e mücavir ülkeler ve halklar arasındaki iletişim imkanlarının geliştirilmesi hâlinde, Bölge'nin bütünüyle yeni bir çekim merkezi hâline gelmesi önünde ciddi bir engel bulunmamaktadır.

Bu konjonktürde; bölgesel güçler arasındaki gerilimin azaltılması, aralarında barış ve istikrarın teşviki, dost ve müttefik ülkeler ile anlayış ve işbirliğinin derinleştirilmesi adına tüm Akdeniz ülkelerinden düşünce kuruluşları ve üniversiteler başta olmak üzere seçkin sivil toplum temsilcilerinin, karşılıklı çıkarları ilgilendiren meseleleri bir araya gelerek tartışmaları; önem arz etmektedir. Bu yolla gerginliklerin azaltılabilmesi dahi uluslar arasındaki “güven artırıcı önlemlere” katkı sağlama potansiyeline sahiptir.

DOĞU AKDENİZ PROGRAMI

2023-2025

“Doğu Akdeniz'de Güvenlik”

Sivil ve akademik bir ortamda özgür ve samimi etkileşim yoluyla etkin iletişimi ve stratejik kapasiteyi teşvik etmek üzere **NESA** ve **TASAM** tarafından gerçekleştirilecek olan **Doğu Akdeniz Programı**'nın ilk etkinliğinin **İstanbul**'da (Sheraton Istanbul City Center) **17-19 Temmuz 2023** tarihinde uluslararası kurumsal katılımlı 3 gün sürecek **Doğu Akdeniz'de Güvenlik** başlıklı **çalıştay** olması planlanmıştır.

Alt Temalar

Büyük Güç İlişkileri ve Rekabet

Terörle Mücadele ve Asimetrik Tehditler

Açık ve Bağımsız Ortak Etki Alanları

ABD Güvenlik Angajmanı ve Güvence Vizyonu

Bölgesel Güçler ve Rekabetin Yönetiřimi

Ekonomik Kalkınma, Siyasi İstikrar ve Bölgesel İşbirliği

Arap - İsrail Barış Süreci

Kıbrıs

İklim Değişikliği, Ekonomi ve Enerji Güvenliđi

